

Den nye moral

Taler

Ole Hallesby

Sted

Universitetets gamle festsal, Oslo

- 1 Kampen mot kristendommen er ikke av ny dato. Den er likeså gammel som kristendommen. Men den er i tidenes løp kjempet på mange vis.

- 5 Som regel var det den kristne tro man angrep. Og her kom angrepet oftest fra intellektuell side. Man søkte å vise, hvorledes de kristelige dogmer var i strid både med logikken, historieforskningen og naturvidenskapen.

- 10 På denne front kjempes der ikke lenger med nogen kraft eller begeistring. Den revolusjon som i de siste år har funnet sted både innenfor naturforskningen og den videnskapelige metodelære, har næsten avblåst kampen på denne front. Det er vesentlig diletanter og efternølere, som nu fører denne kamp mot kristendommen.

- 15 Nu kjempes der på en annen front. Det er den kristne moral man nu angriper. Og her rykker man frem fra to sider.

Kommunismen angriper den kristne samfundsmoral.

- 20Psykoanalysen og skjønnlitteraturen angriper den kristne individualmoral.

- 25 Og kommunismens angrep føres igjen frem på to linjer. Det ene angrep er av pragmatisk art: Kristendommens moral har behersket alle statssamfund her i Vesten i de siste tusen år. Og den nødstilstand alle disse samfund befinner sig i, er det historiske bevis for, at den kristne moral er uduelig som samfundsmoral. Har den ikke kunnet avskaffe den permanente klassekamp innad eller den regelmessige krig utad, så får man i sannhetens navn medgi at den er ubrukelig, sier man.

Kommunismens annet angrep er av prinsipiell art: Når den kristne moral fører til så umulige samfundsforhold, så er det fordi den gir menneskene et feilaktig direktiv helt fra grunnen av. Det er den kristne ydmyghetsmoral som er grunnfeilen. Den ydmyge underkastelse under Gud og den saktmodige opofrelse for medmenneskene, som kirken forkynner, er det sikreste middel til å holde proletariatet nede og borgerskapet oppe. Og skal man overhodet kunne løfte proletaren op av slavestand og slaveånd, så må han aller først løses fra det religiøse og moralske trykk, som kristendommen har lagt over ham gjennom århundreder.

40

Dette grunnsyn forklarer det megetsigende faktum, at i kommunismens moderland Russland utgjør religionsforfølgelsen og religionsutryddelsen en avgjørende del av det kommunistiske samfunnsprogram.

45 Psykoanalysens angrep på den kristne moral er vesentlig ført av Freud og hans mange og varme tilhengere. Og her sier man uten omsvøp: Den kristne moral er livsfiendsk, idet den strider mot menneskets seksuelle fysikk. Den seksuelle avholdenhet som kristendommen krever, frembringer sykelige fortrenninger, som virker skadelig hos alle. Og hos mange nedbryter den både sjelens og legemets helse gjennom de fortrenkte komplekser som kalles nevroses.

50

Vi har allerede nervelæger, som råder sine pasienter til å drive utukt. De sier likefrem at det kristelige kyskhetsideal er sundhetsskadelig.

55 Skjønnlitteraturens angrep på den kristne moral rettes særlig mot ekteskapet.

De fleste av våre forfattere søker med alle kunstneriske midler å vise det moderne menneske, at det kristne syn på ekteskapet er umoralsk og ødeleggende for ekteskapet. Særlig angriper man det livsvarige engifte, og hevder ikke bare retten til å oppløse ekteskapet, men eventuelt også plikten.

60

Den seksuelle moral baseres i disse kretser utelukkende på kjønnsdriftens temperatur. Derfor betegner man hustruen som skjøge hvis hun fortsetter å hengi sig til sin ektefelle, efterat hennes kjønnsdrift har vendt sig til en annen mann.

65

Har man således gjennom et par mannsaldre systematisk undergravd ekteskapets livsvarighet og uopløselighet, da er det bare naturligt, at turen nu kommer til

70 engiftet. Og uten omsvøp forkynner man nu, at ekteskapets idé både tåler og tillater omgang med det annet kjønn utenfor ekteskapet. Det bør ingen av ektefellene i utidig skinnsyke anse som utroskap. Det eneste man her vil betegne som utroskap er det tilfelle, da hustruen ved sine seksuelle eventyr bringer fremmede barn inn i familien.

75 Den kristne moral har alle dager kjempet mot umoralen. Og umoralen har til de forskjellige tider antatt både store dimensjoner og uhyggelige former. Men nu i den siste tid er der dog inntrådt noget nytt.

80 Nu kaller man umoralen «den nye moral».

Å synde er en gammel og kjent sak i vår slekt. Også før var der mange som forførte sin næstes datter til utukt. Men da kalte man det løselevnet. Nu kaller man det den nye moral.

85 Også før var der mange som forførte sin næstes hustru. Men da kalte man det hor. Nu kaller man det den nye moral.

Også før var det mange som levde sammen som ektefeller uten å være gift. Men
90 da kalte man det konkubinat. Nu kaller man det kameratekteskap.

Den nye moral legger ikke skjul på, at den vil hjelpe menneskene til å «synde med glade øine». Og mens synderen før skjulte sig i mørket, av en naturlig og løfterik blusel, så er det «syndere i sommersol» man nu ønsker å være.

95 Og har man først begynt å forherlige synden på dette vis, da undrer det ikke, at et stort forlag i Tyskland nylig har utsendt et omfangsrikt verk, som forherliger alle former for utukt, også de perverse.

100 Vi har nu tatt et raskt overblikk over de faktiske motsigelser mellem kristendommen og den nye moral. La oss så se litt på den prinsipielle motsigelse, hvorfra alle de nu nevnte motsigelser skriver sig.

Den dypestgående motsigelse mellem dem kan visst uttrykkes så: Den ene har
105 sitt centrum i Gud, den annen i mennesket.

Enten vi tenker på kommunismen eller psykoanalysen eller litteraturen, så kan

vi trygt uttale: Deres moral er skapt i menneskets billede. Ja, de forkaster
110 prinsipielt enhver moral, som vil være noget annet og mere.

Dette er et typisk tidsfenomen.

Tenkningen har forlenget løsrevet seg fra Gud og gudsbevisstheten. Vi har her i
115 Vesten allerede i flere århundreder vært plaget av en antropocentrisk tenkning,
som mener at den ikke kan tenke klart uten å sette Gud utenfor.

Vi kjenner også den antropocentriske religion, som blev innført her i Europa for
nogen århundreder siden. Den religion som teoretisk og praktisk forneker
120 kristendommens tro, at mennesket er skapt i Guds billede. Og bekjenner
nøiaktig det motsatte: Gud er skapt i menneskets billede, og har ikke annen
oppgave enn å være til for mennesket.

Men moralen var lenge sakrosankt. Man relativiserte alt, men ikke moralen. Den
125 var en røst fra den absolutte verden inn i den relative. Så sent som for hundre år
siden hevdet fremragende menn som Kant, Fichte og Hegel moralens
overfornuftige, overmenneskelige art. «Det kategoriske imperativ» skulde
adlydes, ikke fordi dets bud var innlysende for den menneskelige fornuft, heller
ikke fordi de erfaringsmessig viste seg å føre til gode resultater for den enkelte
130 eller samfundet, men simpelthen fordi mennesket i sin samvittighet intuitivt
oplevde det moralske kravets sannhet.

Nu derimot fjerner man Gud og det absolutte også fra moralen. Ikke bare i
praksis men prinsipielt. Det er mennesket som gjøres til moralens målestokk.
135 Og det vil si: Nogen absolutt moralsk sannhet kjenner man ikke. Hvad der er
moralsk rett og moralsk urett, avgjøres helt av menneskets subjektive skjønn.

Et typisk eksempel på denne moral har vi i en av de premierte
konkurranseromaner: Peter Egges bok: «Gjester». Der lar han Halvard i livets
140 store alvorstund sverge falsk ed for sin venn Julius på at han aldri har stått i
forhold til Sanna, Julius' hustru.

Og ennu mere typisk er kritikkens dom over denne moral. Kristian Elster
skriver: «Ypperlig i sin sannferdige kraft er også det avsluttende kapittel, hvor
145 Halvard rolig og sikker, fordi han føler det som det rette, sverger for Julius på sin
og Sannas uskyld.»

Og når Elster så slutter med følgende sats: «Halvard er blitt en mann, som . . .
150 tør ta følgene fullt ut av det han har gjort,» da er moralbegrepene satt så grundig
på hodet som det næsten er mulig.

Striden om abortus provocatus er også et typisk utslag av den antropocentriske
moral. Det gamle syn her, som hevder rett til kunstig abort alene på medisinske
155 indikasjoner, hviler på kristendommens absolutte respekt for livet. Derfor skal
fosterets liv ikke røres, uten at det er fare for morens liv. Men når man nu krever
rett til kunstig abort også på sociale indikasjoner, så er de objektive og absolutte
hensyn til livet og dets sakrosankte vesen fjernet. Avgjørelsen er overdratt
menneskets subjektive forgodtbefinnende: Hvis moren eller hennes familie føler
160 barnets liv fysisk eller psykisk for ubehagelig, økonomisk for kostbart eller
socialt som en skam, så hevder man lægens rett til å ta fosterets liv.

Vår tids moral gjør mennesket til målestokk for sine moralske krav. Og det er
ikke engang menneskets ånd, men dets fysikk som legges til grunn.
165 Kommunismens og psykoanalysens moral tilstår dette åpent. De øvrige
retninger kjenner sig åpenbart noget brydd av dette materialistiske
utgangspunkt. Men bryte med det makter de ikke.

Kristendommen og denne nye moral forholder sig til hverandre som ild og
170 vann. Og deres uenighet gjelder ikke bare en del moralske detaljkrav, men går
helt ned i roten.

Begge parter er da også klar over at motsetningen er så dyptgående, at der aldri
kan bli noen forsoning.

175 Riktignok er det noen selvbestaltede fredsapostler, som løper frem og tilbake
for å megle mellom disse to åndsmotstandere. Men de opnår ikke annet med sin
megling enn å demonstrere sin egen uvidenhet om hvad denne strid gjelder.

180 Nei, striden må føres. Og føres til ende.

Det ser vi best i Russland, fordi det er det eneste land hvor den nye moral
politisk er kommet til makten. Og de russiske makthavere ser klart at deres nye
moral ikke lar sig gjennomføre, så lenge kristendommen lever i sinnene. Og da
185 det viste sig at de ikke maktet å utrydde kristendommen av sinnene, så begynte

de med hård hånd å utrydde de kristne.

190 Samtidig ser vi, at de kristne i Russland anskuer kampen på samme måte. De er fullt klar over, at kampen mellom kristendommen og den nye moral er en kamp på liv og død. Bøier de kne for den nye moral, så opphører de å være kristne. Det er grunnen til at de frivillig går i døden. Ikke engang den mest djevelske tortur kan skremme dem til å bøie sig for den nye moral.

195 Denne kamp i Russland har stor symptomatisk interesse.

Vi kunde jo spørre: Hvorfor vinner ikke den nye moral slaget uten makt? Ja, hvorfor vinner den ikke uten kamp? Den synes jo virkelig å sitte med alle kort på hånden. Den oppstiller for den unge slekt et moralsk ideal, som er så tiltalende, ja, 200 så tillokkende, at man skulde tro alle andre moralsystemer var slått ut av konkurransen. Og det straks.

Den sier til de unge:

205 Som du spiser når du er sulten, og drikker når du er tørst, så skal du også stille din kjønnsdrift tilfreds. Om det skjer hos en elskerinne, hos gatens piker eller ved onani, det kan du selv avgjøre. Sørg bare for preventive midler, så du kan undgå barn og veneriske sykdommer. Og skulde det ved et uhell bli barn av disse forbindelser, så kan du bare vende dig til den nærmeste klinikk. Der vil man så 210 smertefritt som mulig befri din elskerinne for barnet.

Når du har levd slik en tid, og vunnet noen erfaring i det seksuelle livs hemmeligheter, så bør du gifte dig, stifte hjem og skaffe samfundet noen barn. Og ekteskapet skal du ikke frykte for. Ti skulde det inntreffe i ditt ekteskap, at 215 din seksuelle dragelse flytter sig fra din ektefelle til en annen, så har du ikke bare rett, men plikt på å oppløse ekteskapet og hengi dig til den nye, forat ditt seksuelle liv ikke skal tape sin sannhet og sin skjønnhet.

Skulde du derimot være så heldig å ha en ektefelle, som uten skinnsyke tillater 220 dig å ha noen kjønnslige forbindelser utenfor ekteskapet, så behøver du ikke å oppløse ditt ekteskap.

Den gamle sannhetsplikt er ganske foreldet. Du plikter ikke å tale sant. Endog til din beste venn kan du rolig si en løgn, ja sverge på at det er sant, når du bare

føler at du dermed er sann.

230 Den gamle tale om ydmyghet og saktmodighet er intet annet enn rester av den oprinnelige slavemoral. Ta dig selv til rette. Om du må gjøre det med eller mot samfundets lover betyr intet, for det nuværende samfund er pilråttent og må sprenges i luften jo før jo heller. Og så snart det nye samfund så er dannet på grunnlag av den nye moral, da vil alle de nuværende samfundsonder forsvinne som ved et trylleslag.

235 Kan man med sin frodigste fantasi forestille sig et moralsk ideal mere tillokkende for kjød og blod enn dette? Her gis alle legemets drifter og alle sjelens egoistiske tilbøieligheter fritt råderum. Ja, de utstyres med hele idealets glans og glorie over sig.

240 Og mot dette moralske ideal står nu kristendommen med sit ideal. Og dens moralkrav synes jo å kompromittere den overfor det moderne menneske kort sagt på alle punkter.

Den sier til de unge:

245 Moralen kan hverken du eller noget annet menneske bestemme. Ikke din kropp og ikke din sjel kan bestemme hvad der er moralsk, og hvad der er umoralsk. Moralen bestemmer Gud og ingen annen. Mennesket kan bare opfatte, motta og leve det moralske liv, som Gud gjennom sin åpenbaring meddeler det
250 menneske som ved tro åpner sig for Guds åpenbaring. Og Guds åpenbaring har menneskene fått bare gjennom Jesus Kristus. Han er derfor den eneste sakkyndige på moralens område.

Hvad sier så Kristus om moralen?

255 Han begynner med å si, at du som alle andre mennesker er umoralsk tvers igjennem, fordi du er en forbenet egoist, som bevisst og underbevisst ikke gjør annet enn å sørge for dig selv: din egen nytelse, din egen makelighet, din egen fordel, din egen ære.

260 Og moralsk blir du ikke, sier Kristus, uten det livsrevolusjonerende under, som han kaller gjenfødelse, hvorved Guds eget liv overføres i dig. Dette Guds eget liv er det eneste liv i altet som er moralskt.

Dette nye liv er kjærlighet. Og kjærligheten er egenkjærlighetens diametrale motsetning. Og nu sier Jesus at det moralske liv samler sig i dette: å elske Gud over alle ting og sin næste som sig selv.

270 Å elske Gud over alle ting vil liketil si, at alt det du vil, tenker, sier og gjør sikter på å tjene og ære Gud, og at du under denne tjeneste er villig til å opgi alt, endog ditt eget liv, om Gud ber dig om det.

275 Å elske sin næste som sig selv vil si, at du skal gjøre mot din næste det du vil han skal gjøre mot dig. Og er din næste ubillig og ond mot dig, så skal du ikke ta igjen, men i saktmodighet gi efter for hans urimelighet, og du skal ikke bære hat til ham for det onde han gjør dig, men velsigne ham og be for ham.

280 Og du skal tale sant med din næste, selv om dette påfører dig de sværeste ubehageligheter.

Du skal ikke drive utukt.

Og hvad er utukt?

285

Det bestemmer ikke du eller noget annet menneske. Ikke din kjønnsdrift og ikke ditt sjelsliv har noget ord med i den sak. Men Gud alene bestemmer hvad der er utukt. Og han sier: Utukt er enhver tilfredsstillelse av kjønnsdriften utenfor ekteskapet. Derfor er det ethvert menneskes plikt å tukte og beherske sin
290 kjønnsdrift, så man kan leve avholdende utenfor ekteskapet og med tukt og selvdisiplin i ekteskapet.

Og ekteskapet, sier Kristus, er det livsvarige samliv mellom de to. Og er efter sitt vesen slik, at det ikke kan omfatte flere enn de to. Med din hustru skal du leve
295 med forstand, sier kristendommen. Hennes helse kan nedbrytes ikke ved mange barnefødsler, men ved for hyppige barnefødsler. Det skal du forhindre. Ikke ved unaturlige midler, men ved midlertidig avholdenhet.

300 Og fosterets liv er hellig. Det har intet menneske rett til å tilintetgjøre, uten i et eneste tilfelle: når morens liv står på spill.

Det er dog en ulike kamp mellom de to idealer, som kristendommen og den nye

moral stiller op imot hverandre!

305

Og enda har jeg ikke nevnt alt det som vanskeliggjør kampen for det kristne ideal. Til alt kommer også det, at det er så ulike lettere å realisere den nye moral enn den kristne. Det er visst umiddelbart innlysende for oss alle, at den nye morals tilhengere har lettere for å leve sitt liv tett op til sitt ideal, mens vi kristne
310 i vårt daglige liv befinner oss nokså langt fra idealet, iallfall de fleste av oss.

Dette vanskeliggjør vår kamp på to vis. For det første derved, at våre motstandere ikke gjør sig den umake å undersøke vårt ideal, men holder sig til vår ufullkomne gjennomførelse av idealet. Ja, de teller endog med dem som bare
315 i navnet er kristne, og som aldri har gitt sig i kast med det kristne ideal. Også disse menneskers liv gjør man kristendommen ansvarlig for.

Derfor hører vi dem uavladelig anvende dette lettkjøpte og overfladiske argument, at kristendommen beviser sin uduelighet derved at den ikke har
320 kunnet frembringe andre tilstander i de «kristne» statssamfund. De glemmer å meddele, at tilstanden i disse samfund er som den er, fordi majoriteten både av folket og de ledende ikke vil følge den kristne moral, men bare er kristne i navnet.

325 En slik argumentasjon er naturligvis uridderlig og uredelig, men ikke desto mindre meget almindelig.

For det annet bereder vår mangelfulle gjennomførelse av idealet oss den store vanskelighet, at det berøver vårt ideal en stor del av dets erobringskraft.

330

Som bekjent føres kampen mellem idealer ikke i forstandslivet, men i samvittigheten og i viljen. Ingen bøier sig for et moralsk ideal, fordi det er logisk begripelig, eller fordi det erfaringsmessig er nyttig for den enkelte eller samfundet. Men er det så, at enhver moral vender sig til menneskets
335 samvittighet og vilje, da er det innlysende, at kampen mellem kristendommen og den nye moral blir en kamp om menneskenes samvittighet. Både kristendommen og den nye moral søker derfor å anbefale sig til menneskenes samvittighet, som apostelen Paulus en gang uttrykte det.

340 Men da forstår enhver, at idealets gjennomførelse i livet har den største betydning. Først når idealet møter oss lys levende i andre menneskers liv, har det

den fulle adgang til å anbefale sig til vår samvittighet.

345 Holder vi oss nu alt dette for øie, at de ytre vilkår for kristendommens kamp mot den nye moral er så vanskelige, da blir det i sannhet et merkelig faktum, at kristendommen ikke ligger under i kampen, men endog vinner så mektige seire som den gjør.

350 Fremfor alt må her nevnes dens seire i Russland.

Og her må først nevnes den seier, at de russiske makthavere ikke våger å la det komme til en åndelig kamp mellom kristendommen og den nye moral.

355 De forsikrer nok at deres moral er åndelig overlegen. De sier endog at den er videnskapelig underbygd og bevist. Men de tror ikke selv sine egne forsikringer. De vet godt at de ved sine argumentasjoner ikke får verden til å anerkjenne den nye moral. Derfor griper de til makten og religionsforfølgelsen.

360 Å føre kampen på den måte er jo såre uheldig. Ikke for kristendommen, men for kommunismen og dens nye moral. Men just denne kampmåte har stor symptomatisk interesse. Den forteller oss for det første at de russiske makthavere ikke undervurderer kristendommen, men er så overveldet av dens kraft, at de ikke vet annen råd enn å utrydde den med makt.

365

For det annet nevner jeg den kristendommens seier i Russland, at de kristne frivillig dør for sin tro. Mot sin vilje har kommunismen i Russland gitt kristendommen anledning til å vinne en seier, som er av verdenshistorisk betydning og har verdenshistoriske dimensjoner. Der er hos de russiske kristne et martyrmot, som vi knapt finner maken til, før vi kommer tilbake til de store kristenforfølgelser i oldtiden. Og det er visst et spørsmål, om nogen kristenforfølgelse kan opvise et så stort antall martyrer som den russiske.

370

Men det er jo ikke bare i Russland kristendommen vinner mektige seire over den nye moral.

375

Også her i Norge.

Midt i det moralske kaos som råder efter krigen, midt i den propaganda som ustanselig drives for den nye moral av Norges beste penner og mest utropte

380

kunstnere, midt i det daglige drypp av umoral som ungdommen utsettes for i en stor del av dagspressen, magasinene, vittighetsbladene, smusslitteraturen, kinematografene og de døende teatres kassestykker, og midt i all den umoral
385 som finnes på samfundets høider og i dets dybder, midt i alt dette ser vi det merkelige faktum, at kristendommen gjør erobringer så store som den sikkert aldri har gjort i Norge.

Det har sikkert aldri vært så mange personlig overbeviste og arbeidende kristne
390 her i landet som nu. Og hvad der er ennu mere betydningsfullt: aldri har det i Norge vært så mange unge, som avgjort stiller sig på kristendommens side. Før var det helst gamle og middelaldrende folk som rekruterte de troendes rekke. Men nu kommer også de unge og fylker sig om Kristi kors og stiller sin unge kraft til Kristi tjeneste.

395

Ja, også den studerende ungdom kommer!

Uten fare for overdrivelse tør jeg nok si, at der aldri i vårt land har vært så mange studenter og gymnasiaster, som er vunnet for Kristus og stiller sig til tjeneste i
400 den store kamp.

Hvad er grunnen til at kristendommen gjør disse erobringer i en så ulike kamp, under så vanskelige ytre kår?

405 Ikke det at den har så utmerkede tilhengere. Vi som nu er dens representanter, vi føler hvor dårlig det lykkes oss å leve op til det ideal som har tendt vår sjel, og som vi aldri vil svikte med vidende og vilje.

Heller ikke det at kristendommen kan gjøre sin sannhet begripelig. Den er og
410 blir et anstøt for jødene og en dårskap for grekerne.

Heller ikke det at den kan bevise sin nytte for den enkelte og samfundet. Den ønsker overhodet ikke å vinne tilhengere for nogen fordels skyld.

415 Nei, sine seire vinner kristendommen ene og alene fordi den er fra Gud.

Den er Guds stille, mektige tale midt inn i menneskenes ordflom. Den er Guds kraft midt i menneskenes religiøse og moralske avmakt.

Hør det, I kristendommens motstandere!

I kan vinne tilhengere ved å opstille et ideal som kjæler for menneskets egoistiske tilbøieligheter og lavere drifter. I kan dupere enfoldige sjeler ved å påstå at eders
425 moral er vitenskapelig bevist eller ved å forespeile godtroende mennesker et fata morgana, hvor alle samfundsonder er fjernet, ved å innbille menneskene at de skal få fortsette å synde, men slippe syndens følger.

Se, dette kan I!

430

Men det er noget I ikke kan, I kan ikke hjelpe mennesker i nød.

Hvad tror I er grunnen til at så mange liberale teologer svikter sin teologi og griper til Kristi kors, når de under sjelesorgen møter menneskene i den store
435 nød, i den moralske fortvilelse?

Et lægemiddel skal stå sin prøve, ikke på den friske, men på den syke. En moral skal stå sin prøve på den fortvilede sjel.

I den nye morals kjølvann flyter der allerede mange vrak. Hvad vil I redde dem
440 med, når de forbanner både sig selv og sin nye moral? Har I annet enn psykoanalyse, morfin og kokain? Når vil I dog lære at mennesket har en sjel, ikke bare et legeme?

Og I kjære unge, som har bøid eder for Kristi kors, la eder ikke fortumle om
445 motstanderne kjører eder rundt med sine vel innstuderte diskusjonsinnlegg. Det er ikke på den front kampen avgjøres. Det er i det levende liv.

Og vær frimodige! Kristendommen behøver ikke annet bevis for sin sannhet
450 enn å leves. Den behøver ikke å leves fullkomment, for det kan intet menneske. Men den må leves subjektivt sant og objektivt uforfalsket. Og så lenge den leves sant og uforfalsket, er den uovervinnelig.

Og den beste propaganda for kristendom er å leve den i sitt daglige liv.

455

Gud gi eder lykke til å leve en modig og ydmyg, mild og offervillig hverdagskristendom. Da skal I få se merkelige ting i Norge, innen I blir gamle og dør.

460

Men gjør noget for eders unge kamerater, som går omkring brennemerket på legeme og sjel av den nye moral. I det store slag som nu pågår, er der mange falne og ennu flere sårede.

465

Kom dem personlig til hjelp! Der er flere enn I aner, som lenges efter befrielse. De følger sine lyster med smerte og skam. De ser at den besungne frihet intet annet er enn foraktelig trelldom. De sliter i lenkene, men kommer ikke løs.

Hjelp dem til Kristus! Hold Kristi kors op for vår blødende, lidende slekt!

470

Og dem som I ikke kan nå, fordi de ennu synder med glade øine, dem må I be for.

Ja, be for hele vårt folk, som befinner sig midt i denne veldige åndskamp. Be at

475

Gud i nåde vil sende et Åndens vær fra det høie, og vekke samvittighetene så dypt, at de ikke kan leve uten Kristi kors og Kristi kraft.

480

Kilde

Oslo: Lutherstiftelsens Forlag, 1931

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/den-nye-moral>

485

490

495